

PROSPEKT
POSTDIPLOMSKI STUDIJ
akademska 2004/2005. g.

Fakultet islamskih nauka u Sarajevu
Prospekt
Postdiplomski studij
akademska 2004/2005

Izdavač:
Fakultet islamskih nauka
Ćemerlina 54
Sarajevo
Tel: + 387 33 232 982
Faks: + 387 33 251 044
e-mail: finbih@yahoo.com

Za izdavača:
Prof. dr. Enes Karić

Ova publikacija sadrži informativni materijal namijenjen studentima Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu i ostaloj zainteresovanoj javnosti.

FAKULTET ISLAMSKIH NAUKA U SARAJEVU

OPŠTA INFORMACIJA

Fakultet islamskih nauka u Sarajevu najstarija je i najprestižnija institucija visokoškolskog islamskog obrazovanja u jugoistočnoj Evropi. Naslanja se na viševjekovnu tradiciju islamskog obrazovanja u Bosni i Hercegovini koja počinje sa podizanjem prvih džamija, tekija i prvih osnovnih škola (muallimhana) u drugoj polovini XV stoljeća, nastavlja sa izgradnjom medresa, hanikaha, škola daru-l-Kur'an i daru-l-hadis u XVI stoljeću i približava evropskim modelima obrazovanja preko Šeriatske sudačke škole, Alijje – višeg stepena Gazi Husrev-begove medrese i Više islamske šeriatsko-teološke škole, u čijoj zgradi je smješten.

Fakultet islamskih nauka u Sarajevu osnovan je na temelju odluka Vrhovnog sabora i Vrhovnog islamskog starješinstva Islamske zajednice u SFRJ 1977. godine. Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini preuzeo je prava osnivača.

Fakultet je počeo je sa radom 15. ševvala 1397/29. septembra 1977. godine pod imenom Islamski teološki fakultet u Sarajevu. U prethodnom periodu Fakultet se prilagođavao potrebama zajednice i zahtjevima vremena, što je rezultiralo izmjenama i dopunama nastavnog plana i programa i razučivanjem studija. Tako je u akademskoj 1992/1993. godini teološkom odsjeku dodat i pedagoški.

Akadske 1994/1995. godine na Fakultetu je otvoren i postdiplomski studij.

Akadske 2002/2003. godine izvršena je temeljita reforma cjelokupnog studija, i ustanovljene katedre. Reformisani

program postdiplomskog studija usvojen je 26. 12. 2003. g. od strane Upravnog odbora Fakulteta a primjenjuje se od početka akademske 2004/2005 godine

Na osnovu člana 17 Zakona o univerzitetu, Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu SR Bosne i Hercegovine verificiralo je rad Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu rješenjem broj: UP-I-03-612-227 dana 5. decembra 1991. godine.

NASTAVNI PLAN

Fakultet islamskih nauka u Sarajevu je visokoškolska ustanova koja organizuje i izvodi dodiplomske i postdiplomske studije, te organizuje naučni i visoko – stručni rad na području islamskih nauka i s njima povezanih disciplina.

Teološki smjer

Postdiplomski studij ima za cilj da podstakne produbljene studije i istraživanje u oblasti islamskih nauka. Kandidat koji uspješno završi postdiplomski studij, izradi i odbrani magistarski rad stiče naučni stepen magistra islamskih nauka sa naznakom specijalizacije u odgovarajućoj oblasti. Specijalizacija se vrši putem istraživanja i izrade magistarskog rada.

Postdiplomski studij traje četiri semestra, i sastoji se od nastavnih predmeta, istraživanja i pisanja magistarskog rada. Prva dva semestra obuhvataju nastavne predmete, treći semestar studenti obavljaju istraživanje i istraživanje prezenetiraju u formi seminara pod nadzorom mentora a četvrti semestar obuhvata pisanje i odbranu magistarskog rada obima između 70 i 120 stranica dvostrukog proreda (jedna stranica 1800 znakova).

Nastava za svaki kurs uključuje predavanja, seminare, diskusije i prezentacije istraživačkih zadataka koji se daju studentima. Ocjenjivanje rada studenata je kontinuirano i obuhvata rad u toku nastave i završni ispit koji obavlja predmetni nastavnik na kraju semestra za svaki kurs pojedinačno.

Smjer religijske pedagogije

Cilj postdiplomskog studija iz religijske pedagogije je da postdiplomcima omogućí da dublje uđu u teorijska i praktična rješenja kvalitetnog nastavnog rada kao i u humanistička i pravna stanovišta koja promoviraju kvalitetnu i školu visokih standarda. Zasnovan na principima epistemologije, logici islamskog učenja i teoriji i praksi kreativnosti ovaj studij će posebno usmjeravati studente proučavanju i istraživanju kreativne izrade školskih udžbenika i razvoja dječije kreativnosti. Ovom postdiplomskom profilacijom žele se dobiti odgovarajući resursi znanja, tj. budući stručnjaci koji će moći uspješno sudjelovati u tokovima i procesima globalizacije/demokratizacije obrazovnih procesa uopće i osavremenjavanju islamskog odgoja/obrazovanja posebno.

Studij će biti organiziran kroz slijedeće oblike rada: predavanja, seminari, vježbe, konsultacije, samostalni rad, mentorsko vođenje u izradi istraživačkog seminarskog i magistarskog rada. Postdiplomski studij traje četiri semestra.

Prva dva semestra obuhvataju nastavne predmete. Treći semestar studenti obavljaju istraživanje i to prezentiraju u formi seminara pod nadzorom mentora, a četvrti semestar obuhvata pisanje magistarskog rada obima između 70 i 120 stranica (jedna stranica 1800 znakova).

Ocjenjivanje postignuća u postdiplomskom studiju vršit će se kontinuirano i obuhvata više elemenata (način i kvaliteta analize literature, kritički odnos prema analiziranim izvorima ispitivanja/istraživanja, kvaliteta izrade seminarskog rada, eseja, prikaza ili sličnog pisanog rada i umijeća njihovog prezentiranja, učešće u diskusijama, okruglim stolovima i seminarima, umijeće raspoznavanja i otkrivanja predmeta ispitavanja/istraživanja, umijeće njegovog formuliranja i definiranja, usmeni ispit).

Kandidat koji uspješno završi postdiplomski studij stiče stepen magistra nauka u oblasti religijske pedagogije.

STRUKTURA STUDIJA
Teološki smjer

Semestar I

PREDMET	KONTAKT SATI
1. Islam i modernost	2 (30)
2. Savremeni pristupi Kur'anu i Sunnetu	2 (30)
3. Šerijat u savremenim društvima	2 (30)

Semestar II

1. Islamska misao u BiH	2 (30)
2. Islamska kultura u BiH	2 (30)
3. Metodi istraživanja	2 (30)

Semestar III

1. Istraživanje	
2. Seminar	2 (30)

Semestar IV

1. Izrada magistarskog rada	
-----------------------------	--

OPISI KURSEVA

Islam i modernost

Ovaj kurs ima za cilj da neprekinuto razmatra suodnos Islama i modernoga svijeta u njegovim složenim teorijskim i praktičnim očitovanjima. Preciznije, on treba da traga za odgovorima na pitanje kako unutar kulturno povijesne ili kulturno-civilizacijske epohe Moderne razumijevati islamsku duhovnu, religijsku i kulturnu tradiciju.

Kroz raznolike religijske, teološke, filozofske, sociološke, politološke, etičke i estetičke teme postdiplomci bi se u ciklusima trebali suočiti sa izazovima dvaju moćnih tokova modernoga mišljenja, tj. sa *individualizmom*, koji predstavlja protivnost svakome zajedništvu utemeljenom na Tradiciji (religijskoj i kulturnoj ponajprije) i koji otvara proces krize istinske intelektualnosti (znanost, tehnika i moć), odnosno *pluralizmom*, koji ne znači više samo veliko mnoštvo ljudi različitih boja, jezika, religija, običaja i ponašanja, nego prije svega novu i promijenjenu svijest modernoga čovjeka, kojemu na političkom području korespondira ideja *demokracije*, na ekonomskom ideja *slobodnoga tržišta*, na religijskome ideja *ekumenizma*.

Osim toga ovaj kurs bi trebao razmatrati sve učestalije pojave nekritičkog i odveć statičkog razumijevanja i prezentiranja islamske duhovne, kulturne i intelektualne tradicije. Jer, od naravi odnosa prema *Tradiciji* kao i prema svijetu *Moderne* moguće je određenije govoriti o kvaliteti budućeg razvoja, uspona i padova, preciznije odnosa prema vlastitoj tradiciji i povijesti. Kurs bi otuda trebao omogućiti postdiplomcima da ostvare dobar uvid u intelektualni život i duhovnu snagu islama i da istodobno ovladaju suvremenim medijima izražavanja kako bi bili kadri, u novoj formi i jeziku, predstaviti vječnu

mudrost koja nesumnjivo prebiva unutar islamske duhovne i intelektualne tradicije. A takav zahtjev stoji u temeljima svakog odgovornog mišljenja i govora.

Savremeni pristupi Kur'anu i Sunnetu

Ovaj kurs se bavi savremenim trendovima u tumačenjima Kur'ana i Sunneta. Doba muslimanskog potpadanja pod kolonijalnu vlast ostavilo je velikog traga na kur'anske studije od Indonezije do Maroka, od Južne Afrike do Bosne, kao i u muslimanskoj dijaspori. Svijet klasičnih mufessira bio je stabilan, svijet savremenih komentatora Kur'ana i Sunneta je turbulentan. Na scenu stupaju politička, društvena, psihologijska, sektaška, ideologijska tumačenja Kur'ana i Sunneta. Kur'an se čita i kao štivo nacionalnog oslobođenja. Sunnet se tumači i kao svojevrsna odbrana od juriša modernosti.

Ovaj kurs ima cilj da postdiplomcima pokaže svu raznolikost ove literature.

Šerijatsko pravo u savremenim društvima

Ovaj kurs se bavi pitanjem položaja šerijatskog prava u savremenim muslimanskim društvima, njegovom relevantnošću za muslimanske manjine, glavnim tendencijama u savremenoj islamskoj pravnoj misli, te najčešće raspravljanim pitanjima. Uključuje, između ostalog, teme: normativna osnova Šerijata, pravo, institucije, normativna kultura, sekularna država, ustavnost, kodifikacija, ljudska prava, nasilje i sl.

Islamsko mišljenje u Bosni i Hercegovini u savremenom dobu

Predmet se bavi islamskim reformatorskim i obnoviteljskim

idejama koje su iz reformatorskih i obnoviteljskih središta islamskog svijeta doprle do Bosne u XIX i XX stoljeću.

Također, predmet ima za cilj predstaviti glavna središta, škole, listove, udruženja i ličnosti koje su islam promišljale u Bosni i Hercegovini u kontekstu reformskog i obnoviteljskog kursa ili protiv njega.

Islamska kultura u BiH

U okviru ovog kursa studenti se upoznaju sa aktualnim stanjem islamske kulture u BiH; izvorima i pravcima daljnjih istraživanja; njenom pozicijom u odnosu na savremene tokove i događanja u kulturi islamskoga i ostatka svijeta; međuuticajima; izazovima modernosti; problemima i mogućnostima budućega razvoja.

Metodi istraživanja

Ovaj kurs se bavi razmatranjem teorijskih pitanja koje implicira istraživanje u oblasti islamskih nauka, izbora adekvatnog teorijskog okvira i metoda te tehnikama istraživanja, pisanja i prezentiranja. Uključuje pitanja: priroda istraživanja u islamskim naukama, osnovni koncepti, opšti teorijski okvir, glavni metodi (tekstualna analiza, historijski, uporedni i etnografski metod), bibliotečko istraživanje, istraživanje na terenu, priprema istraživačkog projekta, pisanje istraživačkog izvještaja, prezentacija rezultata.

Istraživanje / seminar

Polaznici postdiplomskog studija su dužni obaviti vlastito istraživanje i prezentirati ga u obliku seminarskog rada u kome će pokazati sposobnost vlastitog snalaženja u literaturi

i korištenja naučnoistraživačkog i metodološkog instrumentarija.

STRUKTURA STUDIJA
Smjer religijske pedagogije

Semestar I

PREDMET	KONTAKT SATI
1. Islamski koncept obrazovanja	2 (30)
2. Historija islamskog obrazovanja	2 (30)
3. Razvojni kurikulum	2 (30)

Semestar II

1. Dijete i kreativnost	2 (30)
2. Udžbenik i kreativnost	2 (30)
3. Metodi istraživanja	2 (30)

Semestar III

1. Istraživanje	
2. Seminar	2 (30)

Semestar IV

1. Izrada magistarskog rada	
-----------------------------	--

OPISI KURSEVA

Islamski koncept obrazovanja

Ovaj kurs se bavi osnovnim principom islamske teorije znanja, konceptom odgoja, smislom i svrhom obrazovanja, te nastavnim sadržajima i metodima kojim se realizuje islamski koncept obrazovanja. Uključuje teme: definisanje znanja (el-ilm), vrste i hijerarhija znanja, znanje i islamsko vjerovanje, odgoj (el-edeb), ciljevi obrazovanja, metodi sticanja i širenja znanja, uloga autoriteta i sl.

Historija islamskog obrazovanja

Ovaj kurs se fokusira na nastanak i razvoj najvažnijih islamskih obrazovnih institucija i razmatra njihove karakteristične modele u glavnim kulturnim zonama muslimanskog svijeta. Uključuje teme: formalno i neformalno obrazovanje u muslimanskoj historiji, džamija, medresa, biblioteka, koledž i univerzitet, obrazovne institucije i vakuf, profesori i studenti, etički aspekt traženja i širenja znanja, nastavni planovi najpoznatijih islamskih univerziteta, modernizacija i savremeno stanje.

Razvojni kurikulum

U ovom kursu tretirat će se kurikulumске teorije i pitanja metodologije izrade kurikuluma s posebnim naglaskom na metodologiji izrade razvojnog kurikuluma. Tretirat će se strukturalna, projekтивna, razvojna i kreativna znanja koja će obuhvatati kurikulum. Analizirat će se svi elementi kurikuluma (ciljevi, sadržaji, metode, socijalne forme, mediji znanja, evaluacija, organizacija učenja i poučavanja) i to na svim razinama odgoja/obrazovanja (od mekteba, vjeronaučne nastave osnovne i srednje škole do fakulteta), sa

akcentom na prva tri stupnja. Razvojni kurikulum temelji se na dinamičkoj kompoziciji obrazovnih dobara koja odgovaraju stupnjevitom razvoju ličnosti. Zato će postdiplomci biti upoznati sa teorijama kognitivnog, socijalnog i moralnog razvoja ličnosti. U suglasju sa ovim zahtjevima postdiplomci će određivati pedagoško-didaktičko polje razvojnog kurikuluma. Važno je, dakle, postdiplomce upoznati sa multikriterijskim oblikovanjem razvojnog kurikuluma.

Dijete i kreativnost

Procese i produkte kreativnosti možemo promatrati u likovnom izražavanju, dramskim igrama, muziciranju, u igrama riječima, literarnim radovima kao i matematici skupova. Zato će se u ovom modelu tretirati pitanja i problemi kao što su: Priroda i tipovi ljudske kreativnosti; Kriteriji prepoznavanja kreativnosti; Osnovne karakteristike i principi kreativnog odgoja i kreativnog ponašanja ličnosti; Kreativna igra djece kao carstvo prostornih oblika, carstvo boja i oblika, carstvo tonova, carstvo duševnih oblika, carstvo misli itd. Postdiplomci će se također upoznati sa tehnikom produkcije ideja, tj. sa tzv. "Brainstorming" tehnikom i drugim postupcima razvijanja kreativnosti i metodama kreativnog rješenja kognitivnih, socijalnih i moralnih životnih problema. Dakako, sa ovim modulom će se vezati tema "Načini ispitivanja i mjerenja" produkata kreativnosti koja je predmet kursa *Metode istraživanja*.

Udžbenik i kreativnost

Ovaj kurs će obuhvatiti slijedeće teme: Udžbenik kao specijalni nastavni medij; vjeronaučni udžbenici i drugi nastavni mediji; Savremeni udžbenik i principi njegove

izrade; Multimetodički i multimedijalni pristup izradi udžbenika; Udžbenik i drugi socijalni oblici učenja; Razlika i komplementarnost između mektebskih didaktičkih sadržaja i sadržaja školskog vjeronauka; Udžbenici i priručnici za profesore; Eksperimentalna provjera udžbenika, nastavnih materijala i tehničkih sredstava; Ovaj dio kursa povezuje se s kursom Dijete i kreativnost.

Nakon što se postdiplomci upoznaju s fenomeneom kreativnosti, oni će ta saznanja primijeniti za uvid u različite udžbenike koji se proizvode u različitim dijelovima svijeta. Fakultet će za potrebe postdiplomaca nabaviti udžbenike iz zemalja koje su u području produkcije kvalitetnih udžbenika postigle najbolje rezultate. Postdiplomci će vršiti analizu njihovih sadržaja (i) iz ugla razvoja kreativnih snaga učenika. Nakon ovih uvida i analiza, postdiplomci će se vježbati metodologiji izrade suvremenih udžbenika za odgovarajuće stupnjeve islamskog odgoja.

Od postdiplomaca će se sačiniti timovi koji će raditi na pripremi i izradi polazišta, kriterija i uputa za izradu vjeronaučnih udžbenika, radnih bilježnica i priručnika za osnovnu i srednju školu. Također će ovi timovi raditi na pripremi i izradi stimulativnih i zanimljivih dijelova udžbenika, auditivnih i audiovizuelnih kaseta, CD-ova, materijala za individualni rad koji mogu da prate udžbenik i svega što može doprinijeti autentičnosti, bogatstvu i kreativnosti, odnosno kvaliteti vjerskog odgojnog procesa i vjeronaučne nastave.

Metodi istraživanja

Sadržaj ovog kursa činit će pitanja koja se tiču upoznavanja sa značenjem i smislom istraživanja u području odgoja i obrazovanja. Da bi se postdiplomci osposobili za samostalno

proučavanje pedagoških pojava, obradit će se glavna metodološka pitanja kao što su: vrste pedagoških istraživanja, proces naučnog istraživanja, metode tehnike i instrumenti prikupljanja podataka, metod prezentiranja rezultata istraživanja, primjena statističkih postupaka u obradi istraživačkih rezultata, izrada idejnog projekta itd. Posebna pažnja dat će se kvalitativnim i akcijskim istraživanjima i načinima ispitivanja i «mjerenja» produkata kreativnosti.

Istraživanje / seminar

Polaznici postdiplomskog studija su dužni obaviti vlastito istraživanje i prezentirati ga u obliku seminarskog rada u kome će pokazati sposobnost vlastitog snalaženja u literaturi i korištenja naučnoistraživačkog i metodološkog instrumentarija.

PRAVILA STUDIJA
Izvod iz Pravila Fakulteta islamskih nauka u
Sarajevu

Postdiplomski studij

Član 76

Fakultet organizira postdiplomski studij za sticanje naučnog stepena magistra iz disciplina iz slijedećih oblasti islamskih znanosti: Kur'an, tefsir, arapski jezik, akaid, islamska filozofija, tesawuf, uporedne religije, hadis, fikh-šeriatskopravne znanosti, islamska kultura i civilizacija i drugih oblasti za koje je Fakultet matični.

Član 77

Postdiplomski studij izvodi se po Nastavnom planu i programima koje donosi Nastavnonaučno vijeće.

Nastavni plan postdiplomskog studija sastavni je dio Pravila Fakulteta.

Član 78

Pravilnik o organizaciji postdiplomskog studija donosi Upravni odbor Fakulteta na prijedlog Nastavnonaučnog vijeća Fakulteta.

Član 79

Pravilima o organizaciji postdiplomskog studija utvrđuje se:

- nastavni plan i okvirni nastavni programi koje donosi Naučnonastavno vijeće;

- dužina trajanja studija;
- bliža oznaka naučnog stepena magistra koji se stiče uspješnim završavanjem studija;
- lista nastavnika i saradnika kojima se povjerava izvođenje nastave;
- materijalni i prostorni uvjeti za realizaciju programa studija;
- izvori sredstava za finansiranje programa postdiplomskog studija.

Član 80

Konkurs za upis studenata na postdiplomski studij sadrži:

- naznaku naučnog područja za koje je organiziran postdiplomski studij i bližu oznaku naučnog stepena koji se stiče završavanjem studija;
- broj kandidata koji se mogu upisati;
- opće uvjete koje kandidati trebaju ispunjavati za upis (da ima odgovarajuću stručnu spremu, da je u dodiplomskom studiju postigao prosječnu ocjenu iz stručnih predmeta od najmanje 8 (osam) i da, pored arapskog, poznaje i jedan od svjetskih jezika u stepenu da može koristiti stručnu literaturu. Provjeru znanja stranih jezika vrše odgovarajući profesori na ovom fakultetu;
- broj studenata koji ne plaćaju troškove studija;
- visinu participacije za ostale studente, način i rokove uplate troškova školovanja;
- vrijeme upisa primljenih kandidata;
- datum početka nastave i drugih programa postdiplomskog studija.

Konkurs za upis objavljuje se najkasnije tri mjeseca prije početka nastave u glasilima Islamske zajednice.

Član 81

Ukoliko konkurira veći broj kandidata koji ispunjavaju opće uvjete od broja predviđenog za upis prednost će se dati kandidatima:

- koji su dodiplomski studij završili odličnim uspjehom (9), ili su za postignuti uspjeh dobili posebna priznanja domaćih i stranih visokoobrazovnih institucija;
- koji su asistenti ovog fakulteta ili saradnici institucija i organa Islamske zajednice;
- stranim državljanima pod uvjetima utvrđenim posebnom odlukom Rijasetu Islamske zajednice.

Član 82

Nastava na postdiplomskom studiju odvija se po odgovarajućima semestrima /nastavnonaučnim ciklusima/, u skladu sa odrednicama okvirnog nastavnog programa iz Člana 78, stav 1 ovog akta.

Nastavne programe za svaki nastavni predmet utvrđuje Nastavnonaučno vijeće koje sačinjavaju nastavnici i saradnici postdiplomskog studija na Fakultetu koji su izabrani, odnosno kojima je povjerena nastava.

Organizacijom nastave na postdiplomskom studiju rukovodi Kolegij postdiplomskog studija (rukovodilac, sekretar i članovi Kolegija).

Član 83

Nastavni plan i nastavni program postdiplomskog studija na Fakultetu objavljuje se u Zborniku radova Fakulteta nakon usvajanja, a najkasnije dva mjeseca prije početka nastave.

Član 84

Student postdiplomskog studija na Fakultetu koji uspješno završi sve nastavne obaveze iz Nastavnog plana i programa te položi propisane ispite podnosi i brani pismeni magistarski rad.

Član 85

Tema magistarskog rada može se odobriti kandidatu kada uspješno ispuni sve obaveze iz prva dva semestra studija.

Temu magistarskog rada odobrava Nastavnonaučno vijeće Fakulteta na prijedlog stručne komisije koja se bira iz reda nastavnika postdiplomskog studija.

Nastavnonaučno vijeće određuje jednog od nastavnika postdiplomskog studija za konsultanta pri izradi magistarskog rada vodeći računa o predmetu rada.

Član 86

Magistarski rad mora biti samostalna obrada izabrane teme primjenom naučnog metoda, po pravilu - istraživačkog karaktera.

Član 87

Kandidat je dužan podnijeti magistarski rad najkasnije dvije godine od ovjere drugog semestra.

Nastavnonaučno vijeće ovaj rok može, iz opravdanih razloga, produžiti najviše za još šest mjeseci.

Magistarski rad podnosi se najmanje u sedam primjeraka na bosanskom jeziku latiničnim pismom.

Nastavnonaučno vijeće može studentu – stranom državljaninu odobriti da magistarski rad podnese i brani na

arapskom i engleskom jeziku u posebno opravdanim slučajevima.

Član 88

Magistarski rad brani se pred komisijom od tri ili pet članova, koju imenuje Nastavnonaučno vijeće postdiplomskog studija. Najmanje dva člana te komisije moraju biti iz uže nastavnonaučne oblasti iz koje se brani magistarski rad.

Prilikom pregleda rada Komisija može kandidatu vratiti rad na dopunu i odrediti rok u kome tu obavezu treba da izvrši.

Komisija u roku od tri mjeseca podnosi Nastavnonaučnom vijeću izvještaj koji sadrži kratak prikaz i ocjenu magistarskog rada i prijedlog da se odbrana rada odobri ili da se odbije.

Vrijeme i mjesto odbrane magistarskog rada moraju biti objavljeni najmanje trideset dana prije odbrane na oglasnoj ploči Fakulteta i u dnevnim glasilima.

Obavještenje o odbrani sadrži puni naziv Fakulteta, ime i prezime kandidata, naslov magistarske radnje, datum i mjesto odbrane te obavijest o tome da zainteresirani mogu magistarski rad pregledati u prostorijama Fakulteta najkasnije pet dana prije odbrane rada.

Član 89

Kandidat je odbranio magistarski rad ako komisija većinom glasova pozitivno ocijeni podneseni rad i njegovu odbranu.

Ako je magistarski rad negativno ocijenjen ili ako ga kandidat nije uspješno odbranio, upućuje se na doradu prema uputstvima komisije . U slučaju da rad ni tada ne bude

zadovoljavajući, kandidat može podnijeti novi rad najranije za šest mjeseci, a najkasnije za godinu dana od dana saopćavanja negativne ocjene prethodnog rada.

Član 90

Kandidat koji je odbranio magistarski rad dobija diplomu o završenom studiju i stiče naučni stepen magistra islamskih nauka uz naznaku područja specijalizacije /odgovarajuće naučne oblasti/.

Član 91

Nakon odbrane magistarskog rada i obavljene promocije sekretar Fakulteta dostavlja po jedan primjerak magistarskog rada Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci Bosne i Hercegovine i Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu. Jedan primjerak magistarskog rada deponuje se u dokumentaciju Fakulteta.

Kratak prikaz magistarskog rada, uz navođenje odgovarajućih podataka o autoru, datum odbrane i datum promocije objavljuje se u Zborniku radova Fakulteta.

Član 92

Ako se nakon odbrane magistarskog rada, odnosno promocije, pojavi sumnja da magistarski rad nije samostalan rad kandidata, Nastavnonaučno vijeće postdiplomskog studija određuje komisiju od tri člana koja ispituje osnovanost sumnje da li je kandidat autor magistarskog rada u cjelini.

U komisiji iz prethodnog stava ne mogu biti imenovani nastavnici pred kojima je magistarski rad bio odbranjen.

Ako komisija utvrdi da magistarski rad nije samostalan rad kandidata, predložit će Nastavnonaučnom vijeću da poništi odluku o naučnom stepenu magistra, a rukovodilac postdiplomskog studija o tome će obavijestiti kandidata kome se osporava pravo na naučni stepen magistra. Nastavnonaučno vijeće postdiplomskog studija, najkasnije trideset dana po dobijanju izvještaja komisije, zakazuje sjednicu na koju se poziva i lice kome se osporava autorstvo magistarskog rada. Na sjednici vijeća, nakon što izvjestilac komisije ukratko iznese izvještaj i prijedlog komisije, lice kome se osporava magistarski rad ima pravo da iznese svoje mišljenje i prigovore o izvještaju komisije.

Sjednica Vijeća može se održati i bez prisustva pozvanog lica ako ono pravovremeno ne opravda svoj izostanak.

Nastavnonaučno vijeće većinom glasova svih članova može donijeti odluku o oduzimanju naučnog stepena magistra.

O odluci Vijeća rukovodilac postdiplomskog studija obavještava dekana Fakulteta koji donosi rješenje o poništenju diplome i brisanju podataka iz matične knjige izdatih diploma o postdiplomskom studiju.

Odluka o oduzimanju naučnog stepena magistra i o poništenju diplome objavljuje se u Zborniku radova Fakulteta.

Naučni stepen doktora nauka

Član 93

Doktorat nauka može se steći pod uvjetima i na način koji su utvrđeni Zakonom i ovim pravilima.

Naučni stepen doktora nauka najviši je naučni stepen koji se na Fakultetu stiče iz temeljnih islamskih disciplina.

Doktorska je disertacija rezultat samostalnog naučnoistraživačkog rada kojim se daju novi naučni rezultati i originalni doprinosi razvoju naučne misli.

Član 94

Prijavu za pokretanje postupka za sticanje doktorata nauka zainteresirani kandidat podnosi Nastavnonaučnom vijeću Fakulteta.

Uz prijavu, kandidat prilaže dokaze o tome da ispunjava opće zakonske uvjete za sticanje doktorata nauka i predlaže radni naslov teme disertacije sa obrazloženjem u kome treba dati osnovne naznake sadržaja teme, cilja istraživanja i metoda koje kandidat namjerava koristiti u obradi odabrane tematike i, eventualno, koje elemente izvornosti i novosti očekuje dovršenjem rada na disertaciji.

Član 95

Naučni stepen doktora nauka može steći kandidat sa odgovarajućom visokom stručnom spremom u matičnoj naučnoj oblasti koja ispunjava slijedeće uvjete:

- da ima naučni stepen magistra iz odgovarajuće oblasti,
- da ima naučne radove iz odgovarajuće oblasti,
- da ima položen usmeni doktorski ispit po Tezariju,
- da ima uspješno javno odbranjenju doktorsku disertaciju.

Član 96

Postupajući po prijavi kandidata Nastavnonaučno vijeće može, ako ustanovi da je prijava nepotpuna ili da joj nisu priloženi odgovarajući dokazi ili neophodno obrazloženje, zatražiti da se prijava dopuni, odnosno da joj se priloži potrebna dokumentacija i to u roku koji ne može biti duži od 15 dana od dana kada je kandidat pismeno obaviješten o zahtjevu Vijeća.

Ako kandidat do predviđenog roka ne postupi po zahtjevu Vijeća, smatrat će se da je odustao od prijave

Član 97

Nakon prijave za pokretanje postupka za sticanje doktorata nauka Nastavnonaučno vijeće prethodno utvrđuje da li predložena tema disertacije i njezine osnovne sadržajne naznake ulaze u naučnu oblast za koju je Fakultet matični, a potom najkasnije u roku od 30 dana od prijema prijave obrazuje komisiju sa zadatkom da utvrdi da li kandidat ispunjava opće uvjete za sticanje doktorata nauka i da li se predložena tema disertacije može prihvatiti kao podobna za samostalan naučnoistraživački rad.

Članovi su komisije iz prethodnog stava nastavnici koji imaju naučni stepen doktora nauka, a većina je iz naučne oblasti iz koje se prijavljuje doktorska disertacija.

Nastavnonaučno vijeće imenuje predsjednika, članove komisije i njihove zamjenike.

Član 98

Postupak komisije po prijavi ima se smatrati hitnim i mora se okončati najkasnije u roku od 30 dana računajući od dana kada je komisija obrazovana.

Kada komisija ocjenjuje da li kandidat ispunjava opće uvjete za sticanje doktora nauka, naročito utvrđuje:

- da li kandidat ima stručni stepen magistra i iz koje naučne oblasti i da li je ta naučna oblast istorodna i srodna sa naučnom oblašću iz koje kandidat želi steći doktorat nauka;
- da li kandidat ima objavljene radove iz određene naučne oblasti u našim publikacijama i kada su ti radovi objavljeni.

Kada procjenjuje podobnost prijavljene teme za doktorsku disertaciju, komisija naročito utvrđuje:

- da li se tema prema radnom naslovu i osnovnim sadržajnim naznakama i prema zadatom može smatrati podesnom za samostalno naučno istraživanje;
- da li postoje potrebni uvjeti da se realizira program istraživanja koji kandidat predviđa u predloženom programu.

Svoj izvještaj sa odgovarajućim prijedlozima komisija dostavlja Nastavnonaučnom vijeću Fakulteta na verifikaciju.

Član 99

Ukoliko pozitivno ocijeni predloženu temu i kandidata, Nastavnonaučno vijeće Fakulteta na prijedlog Nastavnonaučnog vijeća odsjeka određuje mentora radi pružanja pomoći kandidatu pri izradi doktorske disertacije.

Mentor može biti redovni ili vanredni profesor koji ima objavljene naučne radove iz naučne oblasti iz koje se radi doktorska disertacija.

Član 100

Ukoliko Nastavnonaučno vijeće odluči da prihvati izvještaj komisije u kome je predloženo da se prijava odbija zbog toga što kandidat ne ispunjava opće uvjete za sticanje doktorata ili

što je ocijenilo da predloženu temu disertacije ne može prihvatiti, uputit će podnosioca prijave da ima pravo da u roku od 8 dana od dana prijema odbijajuće odluke izjavi prigovor Upravnom odboru.

Odluka Upravnog odbora je konačna.

Član 101

Doktorska disertacija predaje se Fakultetu u sedam primjeraka. Disertacija mora biti napisana na bosanskom jeziku. Svi primjerci moraju imati rezime na bosanskom jeziku. Svi primjerci disertacije moraju imati rezime na arapskom ili engleskom jeziku. Rezime treba da sadrži predmet, metod i glavne naučne rezultate doktorske disertacije.

Nastavnonaučno vijeće može studentu – stranom državljaninu odobriti da doktorsku disertaciju podnese i brani na arapskom, odnosno engleskom jeziku u posebno opravdanim slučajevima.

Član 102

Po prijavi disertacije Nastavnonaučno vijeće imenuje sastav komisije za odbranu doktorske disertacije.

Za predsjednika komisije za ocjenu i odbranu doktorske disertacije ne može biti imenovan profesor koji je vršio dužnost mentora.

Član 103

U postupku ocjene komisija je dužna pregledati disertaciju i o tome podnijeti izvještaj sa odgovarajućim prilogima Nastavnonaučnom vijeću u roku koji je određen prilikom

imenovanja komisije, a koji ne može biti duži od šest mjeseci.

Na prijedlog komisije Nastavnonaučno vijeće može disertaciju prihvatiti ili vratiti kandidatu na izmjenu i dopunu, ili je odbiti. U slučaju kada Vijeće disertaciju vrati, odredit će rok se do koga kandidat ovom zahtjevu mora udovoljiti. U izuzetnim slučajevima taj rok se može produžiti za još šest mjeseci.

Odbijena disertacija ne može se ponovno podnijeti radi sticanja doktorata nauka.

Kada Nastavnonaučno vijeće prihvati disertaciju, određuje dan, sahat i mjesto njezine odbrane.

Član 104

Obavijest o zakazanoj odbrani disertacije objavljuje se na oglasnoj ploči Fakulteta, a po mogućnosti i u dnevnim glasilima. Obavijest o zakaznoj odbrani mora se objaviti najkasnije 30 dana prije dana koji je određen za odbranu disertacije.

Član 105

Odbrana je disertacije javna i vrši se u prostoriji koja omogućava prisustvo zainteresiranih lica.

Zasjedanjem i odbranom rukovodi predsjednik komisije.

Predsjednik komisije otvara zasjedanje i saopćava biografske podatke kandidata, podatke o njegovom ranijem naučnom radu kao i podatke iz kojih se vidi da kandidat ispunjava uvjete za odbranu disertacije.

Član komisije koga odredi predsjednik čita izvještj o ocjeni disertacije na osnovu koga je Vijeće prihvatilo disertaciju,

zatim odluku o prihvatanju disertacije i saopćava članove komisije pred kojom kandidat brani disertaciju.

Na poziv predsjednika iz stava 2 ovog člana kandidat izlaže predmet, metod i glavne naučne rezultate disertacije.

Kandidat odgovara posebno na sva postavljena pitanja.

Predsjednik komisije saopćit će kandidatu pitanja i primjedbe koja su dostavili zainteresirani naučni i drugi radnici ako smatra da su ona bitna za rasvjetljavanje i utvrđivanje svih činjenica značajnih za predmet, primijenjene metode i zaključke iznesene u disertaciji.

Član 106

Na traženje kandidata, predsjednik komisije dozvolit će kandidatu završni osvrt na primjedbe koje su članovi komisije stavili o disertaciji.

Poslije završnog osvrta kandidata predsjednik komisije proglašava da je postupak odbrane disertacije završen, a komisija se povlači na vijećanje o rezultatu odbrane.

Član 107

Ako komisija u toku postupka disertacije stekne uvjerenje da je potrebno izvršiti provjeravanje da li je kandidat samostalno radio na disertaciji, može odlukom o rezultatu odbrane disertacije odložiti za tri mjeseca nakon čega donosi konačnu odluku.

Ukoliko se nakon odbrane doktorske disertacije pojavi sumnja da doktorska disertacije nije samostalan naučnoistraživački rad, doktorat nauka može se oduzeti na način utvrđen u Pravilima Univerziteta u Sarajevu.

Član 108

Nakon izlaganja kandidata, komisija na tajnom vijećanju odlučuje jednoglasno ili većinom glasova da je kandidat odbranio disertaciju, odnosno da je nije odbranio.

Predsjednik komisije proglašava odluku i zaključuje zasjedanje.

Član 109

U toku odbrane disertacije vodi se zapisnik koji potpisuju svi članovi komisije i zapisničar.

Komisija podnosi dekanu Fakulteta izvještaj o toku i rezultatu odbrane disertacije, a dekan o tome izvještava Nastavnonaučno vijeće.

Član 110

Na Fakultetu se vodi evidencija primljenih, odbijenih i odbranjenih doktora.

Član 111

Fakultet može da dodijeli i počasni doktorat, a kriterij i procedura dodjele određuje se po posebnom pravilniku.

**ORGANI UPRAVLJANJA I
AKADEMSKA ADMINISTRACIJA**

UPRAVNI ODBOR

Dr. Hilmo Neimarlija (predsjednik)
Prof. dr. Amir Ljubović (član)
Prof. dr. Rešid Hafizović (član)
Mr. Orhan Bajraktarević (član)
Muhamed Salkić (član)

DEKAN

Prof. dr. Enes Karić

PRODEKANI

Doc. dr. Ismet Bušatlić
Doc. dr. Enes Ljevaković

SEKRETAR

Emina Muderizović

ADRESA:

Fakultet islamskih nauka
Ćemerlina 54
71000 Sarajevo
Tel: + 387 33 232 982

NASTAVNO OSOBLJE

PROFESOR EMERITUS

Prof. dr. Omer Nakičević

Završio Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu; magistrirao na *Kullijetu 'l-adab* na Kairskom Univerzitetu, a doktorirao na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu.

REDOVNI PROFESORI

Prof. dr. Jusuf Ramić

Završio Fakultet arapskoga jezika na Al-Azharu; magistrirao i doktorirao na istom fakultetu.

Prof. dr. Fikret Karčić

Završio Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu; stepen magistra i doktora pravnih nauka stekao na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu.

Prof. dr. Enes Karić

Završio Fakultet islamskih nauka u Sarajevu i Fakultet političkih nauka u Sarajevu; magistarski rad odbranio na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, a doktorsku disertaciju na Univerzitetu u Beogradu.

Prof. dr. Rešid Hafizović

Završio Fakultet islamskih nauka u Sarajevu; magistarski rad odbranio na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a doktorsku disertaciju na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

Prof. dr. Adnan Silajdžić:

Završio Fakultet islamskih nauka u Sarajevu; magistarski rad odbranio na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta

u Zagrebu, a doktorsku disertaciju na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

Prof. dr. Mustafa Cerić

Završio Fakultet za arapski jezik i književnost na Al-Azharu; doktorirao na Univerzitetu u Čikagu.

DOCENTI

Dr. Ismet Bušatlić

Završio Fakultet islamskih nauka u Sarajevu; magistrirao i doktorirao na Filološkom fakultetu Univerziteta Complutense u Madridu.

Dr. Džemal Latić

Završio Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu i Fakultet islamskih nauka; magistrirao na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu; doktorirao na Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu.

Dr. Murat Dizdarević

Završio Filozofski fakultet u Prištini; magistrirao na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a doktorirao na Filološkom Fakultetu u Prištini.

Dr. Mehmed Kico

Završio Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu; magistrirao na istom fakultetu, a doktorirao na Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu.

Dr. Enes Ljevaković

Završio Fakultet islamskog prava u Rijadu, Islamski univerzitet Muhammed b. Su'ud; magistrirao na istom fakultetu, a doktorirao na Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu.

PREDAVAČI

Hfz. Fadil Fazlić

Završio Fakultet islamskih nauka u Sarajevu; magistrirao na istom fakultetu.

Mr. Zuhdija Hasanović

Završio Fakultet islamskih nauka u Sarajevu; magistrirao na istom fakultetu.

Mr. Orhan Bajraktarević

Završio Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu; magistrirao na istom fakultetu.

Mr. Mustafa Hasani

Završio Fakultet islamskih nauka u Sarajevu; magistrirao na istom fakultetu.

Mr. Nedžad Grabus

Završio Fakultet islamskih nauka u Sarajevu; magistrirao na istom fakultetu.

ASISTENTI

Mr. Ahmet Alibašić

Završio Fakultet islamskih i društvenih znanosti, Međunarodni islamski univerzitet u Kuala Lumpuru; magistrirao na Međunarodnom institutu za islamsku misao i civilizaciju (ISTAC) u Kuala Lumpuru.

Hfz. Dževad Šošić

Završio Fakultet za kur'anske znanosti na Islamskom univerzitetu u Medini.

Mujesira Zimić-Gljiva

Završila Fakultet islamskih nauka u Sarajevu.

VIŠI LEKTOR

Sana'a Al-Adly

El idžaza el-'aliya na djevojačkom fakultetu Univerziteta Al-Azhar u Kairu

VANJSKI SARADNICI (angažirani na osnovu ugovora)

Prof. dr. Hašim Muminović

Prof. dr. Hidajet Repovac

Prof. dr. Ibrahim Krzović

Prof. dr. Ismet Dizdarević

Prof. dr. Mujo Slatina

Prof. dr. Munib Maglajlić

Prof. dr. Senahid Halilović

Dr. Hilmo Neimarlija

Predavač Azra Saračević

SADRŽAJ:

OPŠTA INFORMACIJA	5
NASTAVNI PLAN	7
STRUKTURA STUDIJA	
Teološki smjer	
<i>(Usuluddin)</i>	9
OPISI KURSEVA	
Teološki smjer	10
STRUKTURA STUDIJA	
Smjer religijske pedagogije	
<i>(et-terbijjetu-d-dinije)</i>	13
OPISI KURSEVA	
Smjer religijske pedagogije	14
PRAVILA STUDIJA	
izvodi iz pravila Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu	18
ORGANI UPRAVLJANJA I AKADEMSKA	
ADMINISTRACIJA	32